



บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงของระบบสังคมโลกที่ชาวสารทำให้ เศรษฐกิจ และการเมือง เชื่อมโยงติดต่อกัน ทำให้เกิดการแข่งขันกันในด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ไปจนถึงระดับโลก ภาวะการแข่งขันดังกล่าวทำให้สังคมมนุษย์มีความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น คือมีความคิดเห็นและสนใจเฉพาะเรื่องของตนเอง โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ และเมืองหลวง ที่จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีวิถีการดำรงชีวิตแบบพึ่งพาตนเองมากขึ้นทุกวัน ความเป็นปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่ได้สร้างลักษณะการดำรงชีวิตที่เน้นเอาตัวรอดและเพิ่มโอกาสให้กับตนเองมากกว่าคนอื่น โดยไม่ได้คำนึงถึงมนุษย์ที่อยู่รวมกันในสังคมมากนัก จนทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามลักษณะดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยได้ค่อย ๆ เลือนหายไป

ประเวศ วสี (2533) ได้กล่าวว่า มนุษย์เช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ที่มีความเห็นแก่ตัวเป็นธรรมชาติเพื่อความอยู่รอดและการสืบพันธุ์ ความเห็นแก่ตัวของพืชและสัตว์อยู่ในของเขตที่จำกัด แต่เนื่องจากมนุษย์มีสมองที่พัฒนาไปมากจึงมีความเห็นแก่ตัวได้อย่างไร้ขอบเขต ฉะนั้นแม้มนุษย์มีความรู้มากขึ้น แต่ถ้าเป็นความรู้ภายนอกที่ส่งเสริมอธรรม / วัตถุนิยม มนุษย์จึงก่อกรรมทำเข็ญและทำลายมากขึ้น ทำให้ชีวิตและสังคมเข้าสู่ภาวะวิกฤติมากขึ้นเรื่อย ๆ

วิกฤตการณ์ทางสังคมเกิดจากปัจจัยที่สลับซับซ้อน ทั้งปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนของสังคมเราเอง และปัจจัยภายนอกที่เป็นกระแสของโลกที่มีทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษ เราต้องมีปัญญาพอที่จะป้องกันส่วนที่เป็นโทษและนำส่วนที่เป็นคุณมาใช้ เมื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความเจริญทางด้านวัตถุหลังไหลเข้ามาสู่ประเทศไทย พร้อมทั้งมีสิ่งยั่วยุที่ได้รับมาจากต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้ได้ดึงความสนใจของเยาวชนและประชาชนให้ห่างจากศาสนา ห้างวัด ไม่ได้เรียนรู้ธรรมะอย่างแท้จริง มองเห็นศาสนาเป็นยาขมน่าเบื่อ มีค่านิยมที่ผิด คิดว่าการเข้าวัดฟังธรรมเป็นกิจกรรมของผู้สูงอายุ งมงาย สิ่งเหล่านี้เป็นที่

มาของความเสื่อมและส่งผลให้สังคมปัจจุบันเต็มไปด้วยปัญหานานาประการ อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเยาวชน เป็นต้น

เมื่อสังคมไทยมองภาพของ "ธรรมะ" หรือ "ศาสนา" เป็นสิ่งล้าหลัง โบราณ ไม่ทันสมัย และนับวันจะถูกมองไปในทิศทางดังกล่าวมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น จึงควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการสร้างศรัทธา และความเชื่อมั่นต่อพุทธธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทยอีกครั้ง เพราะหากศึกษาพุทธธรรมจนเข้าใจแก่นหรือหลักที่แท้จริงแล้ว จะพบว่าพุทธธรรมเป็นเรื่องของเหตุผลล้วน ๆ เป็นความจริงหรือสัจธรรมที่ว่าด้วยความเป็นไปของธรรมชาติหรือกฎธรรมชาติ จึงเรียกว่า "ธรรมะ" เมื่อพุทธธรรมเป็นสัจธรรม หลักของพุทธธรรม ย่อมนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกสิ่งทุกอย่างรวมถึงปัญหาสังคมด้วย ดังนั้น การส่งเสริมให้คนไทยยึดมั่นในหลักศาสนธรรม ปฏิบัติตามพระธรรมและคำสอนของแต่ละศาสนา ตลอดจนวัฒนธรรมที่ดีงาม จะสามารถพัฒนาคนไทยให้มีพฤติกรรมทางคุณธรรมที่พึงประสงค์ อาทิ มีปัญญา รู้จักการแก้ปัญหาในทิศทางที่ถูกต้อง มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ รู้จักเสียสละ เอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อผู้อื่น อ่อนน้อม กตัญญู ฯลฯ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

การก่อตัวขององค์กรหรือสถาบันที่ส่งเสริมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะโดยภาครัฐบาล หรือภาคเอกชน ที่เกี่ยวเนื่องกับการธำรงพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ในศรัทธาของสังคมไทย ดังที่ประเวศ วสี (2533) ให้คำนิยามว่า "ชีวิตชุมชนธรรมนิยม" จึงถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจของคน และเป็นอีกหนึ่งช่องทางและโอกาสทางการสื่อสารภายในสังคม ในลักษณะของการณรงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่จะสามารถใช้สื่อสารกับคนในสังคมในยุคแห่งความสลับซับซ้อนของสังคม จะเห็นได้จากการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารด้านพุทธธรรมกับความรู้ ทศนคติและการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมของพุทธศาสนิกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พิไลจิระไกรศิริ (2543) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารด้านพุทธธรรมจากสื่อเฉพาะกิจ สื่อบุคคล และรายการธรรมะของกรมการศาสนา/วัด มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้เกี่ยวกับพุทธธรรมเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม และมีความพึงพอใจที่ได้จากการเปิดรับข่าวสารด้านพุทธธรรมจากสื่อต่างๆ เป็นสิ่งยืนยันได้ถึงการใช้พุทธธรรมเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นสังคมไทยในปัจจุบัน ได้เป็นอย่างดี

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) หรือศูนย์คุณธรรม เป็นหน่วยงานเฉพาะด้านหน่วยงานหนึ่งของรัฐบาลที่มีบทบาทหลัก ใน

การเสริมหนุน เชื่อมประสาน เพิ่มพลังเครือข่ายในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นการรวมพลัง ยก ระดับ แพร่ขยายในบริบทต่าง ๆ ทุกภาคส่วนในสังคม จึงถือเอาโอกาสวันวิสาขบูชาเป็นกาลสำคัญ ในการร่วมกับกลุ่มพุทธศาสนิกชนต่าง ๆ ผนวกรวมเชิดชูชวนให้ประชาชนทั้งประเทศร่วมกันตั้งสัจจะ อธิษฐาน คือตั้งใจมั่นในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นกุศลให้สำเร็จ เพื่อการปฏิบัติบูชาในโอกาสสำคัญนี้ ซึ่งการกระทำอันเป็นกุศลนี้จะมีเพียงแต่ส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองเท่านั้น แต่ยังส่งผลดีต่อ สังคมโดยรวมอีกด้วย การดำเนินงานดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายและวิสัยทัศน์ของรัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ที่จะส่งเสริมและพัฒนาไทย ให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรมและส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พุทธศาสนาของโลก จึงสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศาสนา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) มีวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อนำ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ภายใต้ต้นนโยบาย ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้ชัดเจนและเป็น รูปธรรมทุกระดับ

การตั้งสัจจะอธิษฐานดังกล่าวริเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2548 เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลจากการที่องค์การยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) ได้ประกาศยกย่องให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของโลก เนื่องจากเป็นประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า โดย "การตรัสรู้" เป็นเครื่องพิสูจน์ที่ยืนยันได้ว่า มนุษย์มีศักยภาพที่จะพ้นทุกข์" ด้วยการพึ่งตนเอง และรัฐบาลไทยโดยการนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้มีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานวันวิสาขบูชา พร้อมเชิญชวนชาวพุทธทั้งชาวไทยและ ต่างประเทศมาปฏิบัติธรรมร่วมกันในประเทศไทย เพื่อให้วันวิสาขบูชาเป็นวันพุทธบูชาโลก สอดคล้องกับลักษณะของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาแนวใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนเป็นหลัก โดยเฉพาะในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารสู่สังคม (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2544) รัฐบาลต้องดำเนินการบริหารประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องพร้อม ๆ กับการประชาสัมพันธ์สู่ประชาชนในลักษณะงานการสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication task) โดยการสื่อสารประชาสัมพันธ์สู่ประชาชน (communication from government to citizen) เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจด้วยการให้ข้อมูลข่าวสาร (information) อย่างเปิดเผยตรงไปตรง มา (candid) พร้อมทั้งรับฟังประชามติหรือปฏิกิริยาความคิดเห็นตอบกลับจากประชาชนสู่รัฐบาล ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่างานด้านประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลส่วนหนึ่งเป็นงานด้านข้อมูลข่าว

สารของรัฐบาล (government information task) และการเผยแพร่ (publicity) ข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน ดังนั้นการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผย ต้องถูกต้องจับใจสู่ประชาชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับรัฐบาลและสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ดังเช่นสังคมไทยในทุกวันนี้ ซึ่งเป็นสังคมที่กำลังเจริญเติบโตและซับซ้อนยิ่งขึ้น พร้อมกับการก้าวเข้าสู่สังคมสารสนเทศ

กิจกรรมการตั้ง "สัจจะอธิษฐาน" คือการเชิญชวนให้ประชาชนคนไทยทั้งประเทศได้ร่วมกันปฏิบัติบูชา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา และจัดเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสมหามงคลที่ทรงพระเจริญพระชนมายุ 80 พรรษาในปี พ.ศ. 2550 โดยได้กำหนดปณิธาน "สร้างสังคมสันติสุข พันทุกข์ร่วมกัน" และมีกลยุทธ์ "การตั้งสัจจะอธิษฐาน" การหยุดเพื่อทบทวนตัวเอง ลด ละ เลิก ความไม่ดี และเริ่มต้นทำสิ่งดี ๆ เพื่อตนเองและสังคม พร้อมทั้งให้ความรู้ "อธิษฐานไม่ใช่อ่อนวอขอ" แต่คือการตั้งใจมั่นที่จะทำให้สำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรณรงค์เชิญชวนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนร่วมตั้งสัจจะอธิษฐานและริเริ่มปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
2. เพื่อสร้างกระแสรณรงค์ให้ทุกกลุ่มในสังคมเกิดจิตสาธารณะเชิงคุณธรรมจริยธรรม
3. เพื่อนำเสนอ ส่งเสริมและเผยแพร่แนวคิดและทัศนคติอันดีงาม ถูกต้องเหมาะสม เพื่อเป็นบรรทัดฐานทางสังคม และส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งคุณธรรม
4. เพื่อตอบสนองนโยบายในการส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่พุทธศาสนา และพัฒนาเป็นศูนย์รวมใจของชาวพุทธทั่วโลก

ปณิธาน

"สร้างสังคมสันติสุข พันทุกข์ร่วมกัน"

สโลแกน

"๑ คน ๑ สัจจะ ทำดีได้ ไม่ต้องเดี๋ยว"

ร่วมกันตั้งสัจจะอธิษฐาน ปฏิบัติบูชาพร้อมกันทั่วไทย เริ่มวันวิสาขบูชา...เป็นต้นไป

"อธิษฐาน"ไม่ใช่อ่อนวอขอ แต่คือความตั้งใจมั่นที่จะทำให้สำเร็จ

กลยุทธ์

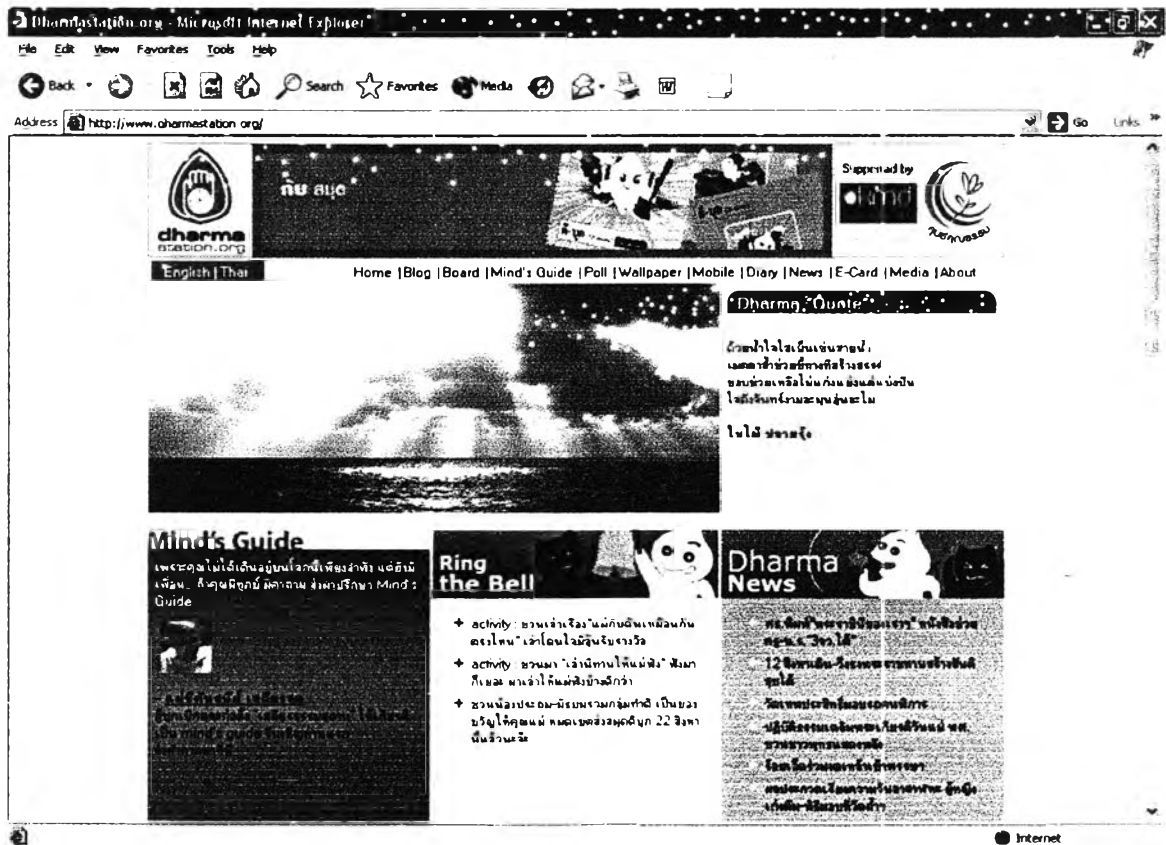
บรรณกรค์เชิญชวนให้ประชาชนตั้งสัจจะอธิษฐาน คือตั้งใจมั่นในการกระทำให้สิ่งใดอันเป็นกุศลให้สำเร็จ อย่างน้อย ๑ คน ๑ สัจจะ เพราะการกระทำดีริเริ่มได้ที่ตัวบุคคล ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมที่สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในสังคมในระดับมหภาค

การดำเนินงานกิจกรรม

ประกอบด้วยการผลิตและเผยแพร่สื่อต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้และประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนรวมพลังตั้งสัจจะอธิษฐานเพื่อการปฏิบัติบูชา ดังนี้

1. เว็บไซต์

ให้ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและพัฒนาให้เป็นเว็บคอมมิวนิตีทางด้านพระพุทธศาสนา



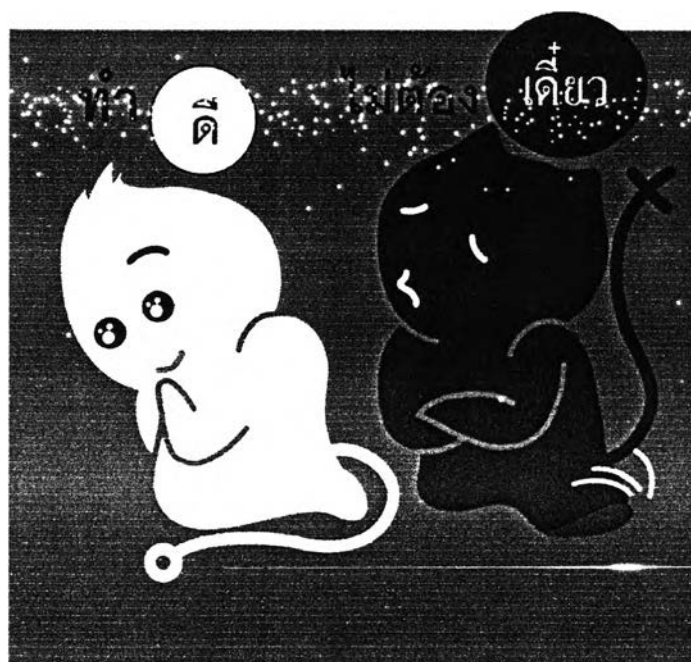
ภาพที่ 1 : เว็บไซต์ www.dharmastation.org

2. Mascot การ์ตูน 2 ตัว คือ "ดี" กับ "เดี๋ยว"

การ์ตูนสัญลักษณ์ (Mascot) นี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อสะท้อนถึงจิตสำนึกด้านดีและด้านไม่ดีที่มีอยู่ในตัวตนของทุกคน

"ดี" – Mascot	สีขาว เป็นตัวแทนจิตสำนึกด้านดี ความเป็นกุศล มีความเพียรที่จะใช้ชีวิตที่ไม่ไหลสู่ความเสื่อม
"เดี๋ยว" – Mascot	สีดำ เป็นตัวแทนจิตสำนึกด้านไม่ดี ความเป็นอกุศลที่เต็มไปด้วยความประมาทในการดำเนินชีวิต

การ์ตูนสัญลักษณ์ (Mascot) ดังกล่าวจะสามารถสื่อสารรณรงค์ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทุกคนใช้จิตสำนึกด้านดีเอาชนะจิตสำนึกด้านไม่ดี เริ่มปฏิบัติทันทีโดยไม่ต้องรอเดี๋ยว เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม พร้อมแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติดีย่อมได้รับผลดีตอบสนอง การปฏิบัติ ไม่ดีเป็นอกุศล เต็มไปด้วยความประมาท ย่อมนำไปสู่ความเสื่อม



ภาพที่ 2 : Mascot การ์ตูน "ดี" กับ "เดี๋ยว"

3. Postcard บัตรสัจจะอธิษฐาน 9 รูปแบบ

เป็นการนำเสนอเรื่องราวสั้น ๆ ที่เป็นคติเตือนใจของ "ดี" กับ "เดี๋ยว" โดยจัดพิมพ์และกระจายเผยแพร่จำนวน 1 ล้านใบ และเชิญชวนให้ประชาชนเขียนคำสัจจะอธิษฐาน ความตั้งใจมั่นที่จะทำสิ่งที่ดีงาม สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จอย่างน้อย 1 คน 1 สัจจะ เพื่อเริ่มปฏิบัติบูชาพร้อมกันตั้งแต่วันวิสาขบูชาในปี 2548 นี้ เป็นต้นไป



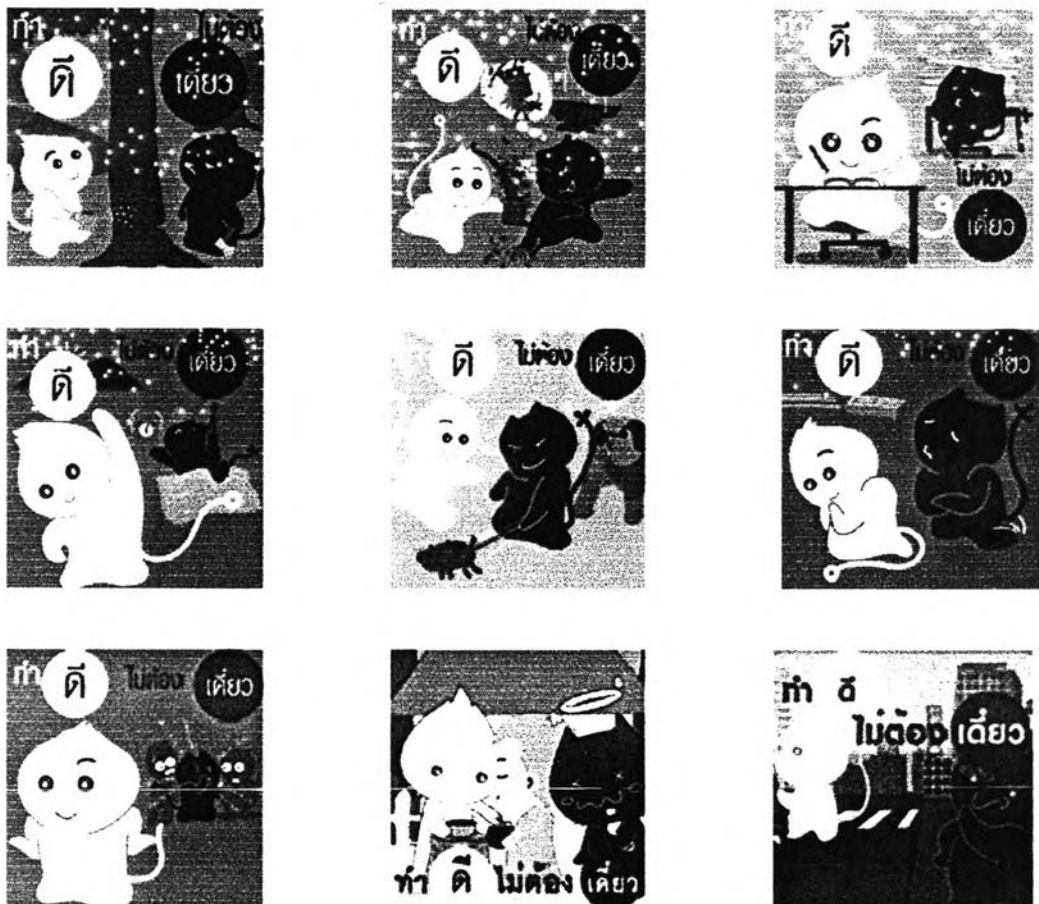
ภาพที่ 3 : บัตรสัจจะอธิษฐานทั้ง 9 แบบ

4. E-card เพื่อเป็นช่องทางในการรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนและกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้รับความสะดวกในการส่งบัตรสัจจะอธิษฐานผ่านทางอินเทอร์เน็ต



ภาพที่ 4 : ตัวอย่างภาพ E-card

5. M-card เป็นอีกช่องทางในการรณรงค์สร้างกระแสส่งบัตรสัจจะอธิษฐานผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

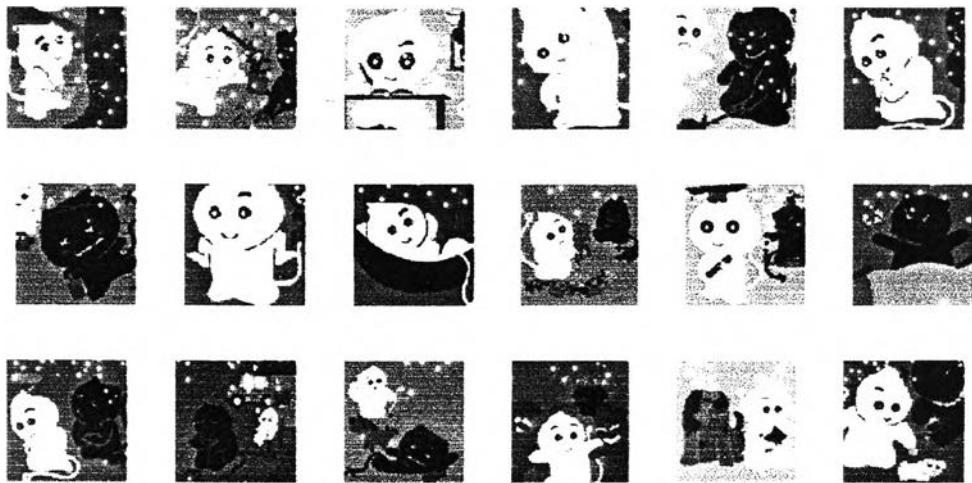




ภาพที่ 5 : ตัวอย่างภาพ M-card 12 แบบ

6. นอกจากนั้นยังมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รณรงค์ผ่านสื่ออันหลากหลาย ประกอบด้วย

- Mobile Advertising และ Interactive Cell Broadcast การสร้างกระแสจะ
อิทธิฐาน โดยผ่านโทรศัพท์มือถือ



ภาพที่ 6 : ตัวอย่างภาพ Mobile Advertising 18 แบบ

- Bill Board / PP Board ผลิต 3 รูปแบบ โดยใช้ตราสัญลักษณ์ (Logo) ร่วมกับ Mascot



ภาพที่ 7 : ตัวอย่าง PP Board

- Spot โทรทัศน์ ความยาว 15 วินาที และ 30 วินาที เรื่อง "ทำได้...ไม่ต้องเดี๋ยว"
- Spot วิทยู ความยาว 30 วินาที จำนวน 3 เรื่อง
 - เรื่องที่ 1 "อธิษฐาน...ไม่ใช่อ่อนวอนขอ"
 - เรื่องที่ 2 "เดี๋ยว..ไม่ดี"
 - เรื่องที่ 3 "อธิษฐานจิต"
- โฆษณาในหนังสือพิมพ์และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
- ประชาสัมพันธ์ข้อความผ่านรายการโทรทัศน์ อาทิ การสร้างสรรค์กิจกรรม ประชาสัมพันธ์ของสื่อต่าง ๆ ขึ้นมาเอง เช่น มีตัววิ่ง ป้ายตั้ง โต๊ะ Background ในรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ การตูน ดี-เดี๋ยว หรือข้อความประชาสัมพันธ์ค้นรายการ ฯลฯ การพูดคุยของพิธีกรในรายการต่าง ๆ การเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องไปร่วมรายการสนทนาทางรายการโทรทัศน์



ภาพที่ 8 ภาพคนในแวดวงไฮโซ ที่เข้าร่วมณรงค์การตั้งสัจจะอธิษฐาน

- การให้ดารานักแสดงหรือศิลปินรณรงค์การตั้งสัจจะอธิษฐานในสถานที่ต่าง ๆ โดยมีตัว Mascot ดี-เดี่ยว ไปร่วมรณรงค์ด้วย





ภาพที่ 9 : การณรงค้การตั้งสัจจะอธิษฐานโดยดารา ศิลปิน

ดังนั้น เมื่อโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" เป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายและวิสัยทัศน์ของรัฐบาล ภายใต้การดูแลของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) หรือศูนย์คุณธรรม จึงถือเป็นลักษณะพิเศษที่น่าสนใจศึกษา เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์การรวมตัวกัน เพื่อการณรงค้ด้านการสื่อสารที่แตกต่างไปจากปกติ เนื่องจากโดยทั่วไปแล้ว การกล่าวถึงเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม รวมไปถึงเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธรรมะหรือศาสนานั้นมักจะถูกเผยแพร่ณรงค้และแพร่โดยกลุ่มองค์กรศาสนาต่าง ๆ แต่ในการณรงค้ครั้งนี้เกิดขึ้นจากการสนับสนุนโดยตรงของรัฐบาล หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ นักการเมือง



ภาพที่ 10 : ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีร่วมณรงค้การตั้งสัจจะอธิษฐานคู่กับ Mascot "ดี" และ "เดี๋ยว"

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2545) กล่าวว่าผู้ส่งสารในทางการเมืองหมายถึง นักการเมือง พรรคการเมือง องค์กร สถาบัน และโครงสร้างของการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อย่างไรก็ตามกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นจากบุคคลเป็นหลัก ดังนั้นนักการเมืองจึงเป็นเรื่องที่ถูกนำมาศึกษาบ่อยครั้งกว่าผู้ส่งสารประเภทอื่น โดยเฉพาะนักการเมืองในระดับผู้นำของประเทศ

หากมองภาพของนักการเมืองในปัจจุบันแล้ว จะพบว่ามีเป็นจำนวนมากที่มีภาพลักษณ์ในทางลบ อาทิ การใช้อำนาจในทางที่ไม่ดี การคอร์รัปชัน การเล่นพรรคเล่นพวก ความไม่โปร่งใสในการบริหารงาน จึงมักถูกมองว่ามีภาพของความเป็นลบมากกว่าความดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความรู้สึกของประชาชนทั่วไปแล้วถือได้ว่า "ธรรมมะ" กับ "นักการเมือง" เป็นสิ่งที่น่าจะอยู่ตรงกันข้ามกันโดยเฉพาะในมุมมองของ "ความดี" และ "ความชั่ว" จะเห็นได้จากภายหลังจากการเกิดปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้มีเสียงสะท้อนเกี่ยวกับโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ทั้งในด้านบวกและด้านลบจากส่วนต่าง ๆ ทั้งจากผู้ที่อยู่ในแวดวงพระพุทธศาสนา สื่อมวลชน รวมไปถึงประชาชนทั่วไป ในข้อคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกันออกไป

พระกิตติศักดิ์ กิตติโสภณ ได้นำเสนอมุมมองในประเด็นของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" นี้ว่าเป็นการนำเสนอสัจธรรมะที่สับสนออกมาสู่สาธารณชนโดยที่รู้ไม่จริง โดยมองว่ามีการสื่อความหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในทางที่ผิด โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการสร้าง Mascot "เตี๋ยว" และ "ดี" เป็นตัวแทนของการทำ "ความดี" และ "ความชั่ว" นั้น เป็นการขัดแย้งกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เนื่องจากในทางพระพุทธศาสนานั้นไม่ได้มุ่งเน้นในลักษณะของเวทนิยม ที่มี ฝ่ายดี และฝ่ายชั่ว คอยกำกับความเป็นไปของมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นเหมือนการหยิบ "ของสูง" และ "ของสำคัญ" มาใช้เป็น "ของเล่น" ด้วยการโฆษณาชวนเชื่อ ดังที่เคยกระทำจนเป็นวิสัยคุ้นชินของ "นักการตลาด" หรือ "พ่อค้าคนกลาง" ของนายกรัฐมนตรี

พระพรหมคุณมรรณ (ป.อ. ปยุตโต) วัดญาณเวศกวัน จ.นครปฐม สะท้อนมุมมองเรื่องดังกล่าวว่า การจัดงานวิสาขบูชาอย่าอยู่แค่หน้าตา ต้องไปให้ถึงเนื้อตัว ไปให้ถึงแก่นแท้ของวันวิสาขบูชา พร้อมกับเตือนให้หลีกเลี่ยงการฉวยโอกาสใช้วิถีทางการเมืองเข้ามาดำเนินการ

ในขณะที่เปลวสีเงิน คอลัมนิสต์จากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ให้ความคิดเห็นโดยตำหนิการใช้
งบเพื่อกิจกรรมดังกล่าวว่าไม่ได้จริงใจในการส่งเสริมกิจกรรมวันวิสาขบูชาอย่างแท้จริง หากแต่ใช้เป็น
เครื่องมือในการโฆษณาเพื่อเสริมบารมีของนายกฯ ทักษิณ ในคอนเซ็ปต์ของ “ศาสนาเพื่อการเมือง”

ในมุมมองของประชาชนทั่วไปนั้น นับถึงเดือนมิถุนายน 2548 ได้มีประชาชนส่งบัตรสัจจะ
อธิษฐานมาแล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้น 283,096 คน รวมจำนวนสัจจะอธิษฐาน 342,803 ข้อความ ศูนย์
คุณธรรมจึงได้มอบหมายให้คณะนักวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำโดย ศ.เกียรติคุณ ดร.นง
ลักษณ์ วิรัชชัย ทำการวิจัยสังเคราะห์สัจจะอธิษฐานจากทั้ง 283,096 คน เพื่อนำผลวิจัยมากำหนด
นโยบายแนวทางการดำเนินงานต่อไป จากการวิจัยสัจจะอธิษฐาน 342,803 ข้อความ พบว่า 93.75 %
เป็นความตั้งใจมุ่งมั่นทำดี 4.25% เป็นสิ่งที่อ้อนวอนขอ และ 2.0% เป็นความเชื่อเหตุ-ผล สัจจะ
อธิษฐานส่วนใหญ่คือ 30.51% เกี่ยวกับการเรียน 25.34% เกี่ยวกับครอบครัว 17.74% เกี่ยวกับการ
เป็นพลเมืองดี และ 15.09% เกี่ยวกับจริยธรรม ผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นสรุปว่า ประชาชนรู้สึกดี
ชอบ เห็นประโยชน์และร่วมกิจกรรม แต่บางคนไม่ส่งเพราะไม่รู้วิธี โดยเชื่อว่ามีคนไทยที่ร่วมตั้งสัจจะ
อธิษฐานแต่ไม่ได้ส่ง ทางด้านทัศนคติมีความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ดี มีคุณค่า สมควรทำต่อ โดยมีแนว
ทางการติดตามและขยายผลต่อไป

ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จัดกลุ่มสนทนา (focus group
interview) ในวันที่ 19 มิถุนายน 2548 ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 กลุ่ม
ได้แก่ กลุ่มนักเรียน กลุ่มนักศึกษา กลุ่มข้าราชการ กลุ่มครู กลุ่มพนักงานบริษัท กลุ่มพนักงานบริษัท กลุ่ม
พนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มพ่อค้า/แม่ค้า กลุ่มลูกจ้าง กลุ่มพระภิกษุ และกลุ่มผู้ต้องขัง โดยมีประเด็นใน
การสัมภาษณ์รวม 5 ประเด็นคือ สภาพการรับรู้เรื่องกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน การมีส่วนร่วมใน
การตั้งสัจจะอธิษฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน ทัศนคติต่อ
กิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน และข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่อง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
สรุปได้ ดังนี้

1. สภาพการรับรู้เรื่องกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน

คนไทยทุกกลุ่มทั้ง 10 กลุ่ม ให้ข้อมูลว่าตนเองและคนไทยส่วนใหญ่ได้รับรู้กิจกรรมการตั้ง
สัจจะอธิษฐานจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด แต่ไม่ค่อยเข้าใจ เพราะระยะเวลาสั้น รองลงไปได้รับรู้จากสื่อ
วิทยุ และป้ายประชาสัมพันธ์ (bill board) ขนาดเล็ก กลุ่มนักศึกษาอธิบายว่าคนไทยที่ไม่ได้ดูโทรทัศน์

ไม่ได้ฟังวิทยุ ส่วนใหญ่จะไม่รู้เรื่องกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน สอดคล้องกับกลุ่มลูกจ้าง ซึ่งบอกว่ามีคนที่รู้เรื่องกิจกรรมสัจจะอธิษฐานจำนวนน้อย

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน

คนไทยทุกกลุ่มทั้ง 10 กลุ่ม ได้ข้อมูลว่าตนเองชอบ รู้สึกดีกับกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน และประชาชนชาวไทย 6 กลุ่มใน 4 กลุ่ม ส่งบัตรสัจจะอธิษฐานหรือส่ง SMS มาที่ศูนย์คุณธรรม สำหรับกลุ่มพระภิกษุ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มพนักงานบริษัทให้ข้อมูลว่า ถึงแม้ทุกคนจะรู้สึกชอบและเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ แต่ส่วนใหญ่ไม่สัจจะอธิษฐานส่งสัจจะอธิษฐานมาที่ศูนย์คุณธรรม โดยให้เหตุผลหลายประการ ได้แก่ ไม่ส่งเพราะเห็นว่าไม่ต้องบอกใครว่าทำดี (นักศึกษา) ทำความดีเป็นกิจวัตร (พระภิกษุ) เห็นบัตรแต่ไม่รู้ว่าจะต้องทำอย่างไร/ไม่รู้ว่าต้องส่งไปที่ไหน (พนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัท)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน

คนไทยทุกกลุ่มทั้ง 10 กลุ่ม ให้ข้อมูลตรงกันว่ากิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานของคุณธรรมเป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จมาก สามารถกระตุ้นทำให้ประชาชนชาวไทยตื่นตัวมีความตั้งใจ ทำความดีเพิ่มขึ้น ปลุกจิตสำนึกคนไทยให้ทำความดีได้ในหมู่ประชาชนชาวไทย เห็นความสำคัญของการทำความดีมากขึ้น และสามารถทำให้ประชาชนชาวไทยทุกกลุ่มอาชีพ ทุกกลุ่มอายุมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มอายุ ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มข้าราชการและกลุ่มครูให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่ากิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานประสบความสำเร็จมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน และผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ยังต้องเรียนรู้ที่จะทำความดี ส่วนผู้ที่อยู่ในวัยทำงานส่วนใหญ่ได้ทำความดีเป็นปกติอยู่แล้ว

สำหรับความต่อเนื่องของการทำความดีตามที่ตั้งสัจจะอธิษฐานไว้ ประชาชนชาวไทยทุกกลุ่มให้ข้อมูลว่า ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่จะทำความดีต่อเนื่อง แต่อาจจะทำได้ไม่นาน หากมีกิจกรรมการกระตุ้นเตือน มีกิจกรรมติดตามเป็นระยะ ๆ จึงจะทำความดีอย่างต่อเนื่องได้

4. ทักษะต่อกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน

ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 กลุ่ม มีทักษะต่อกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานคล้ายคลึงกัน ทักษะในด้านบวกต่อกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ มีคุณค่า เป็นกิจกรรมที่ดีที่รัฐบาลน่า

จะลงทุนจัดกิจกรรมแบบนี้เพิ่มขึ้นอีกมาก ๆ เป็นกิจกรรมที่มีความเป็นรูปธรรมที่เชื่อมโยงประชาชนกับผู้นำประเทศ การประชาสัมพันธ์ทำได้น่าสนใจ ส่วนที่ชนะในด้านลบ ได้แก่ 1) การส่งบัตรสัจจะอธิษฐานถึงนายกรัฐมนตรีไม่เหมาะสมนัก อาจเชื่อมโยงการตั้งสัจจะอธิษฐานกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น พระภิกษุระดับราชาคณะ หรือสมเด็จพระสังฆราช ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกกลุ่มให้ข้อมูลว่า หากมีบัตรสัจจะอธิษฐานทูลเกล้าฯ ถวายในหลวง ประชาชนชาวไทยจะร่วมกิจกรรมมากกว่านี้ ในที่นี้มีได้หมายถึงการรบกวนเบื้องพระยุคลบาท เพียงแต่ระบุว่า เป็นกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2) ลักษณะของบัตรใช้ตัวการ์ตูน ทำให้รู้สึกว่าเป็นกิจกรรมของเด็ก และภาพการ์ตูนไม่สื่อความหมาย เข้าใจยาก 3) บัตรไม่ควรมีภาพพระพุทธรูป ควรเป็นภาพที่มีลักษณะกลาง ๆ ไม่แสดงความเป็นพุทธหรือคริสต์ 4) การประชาสัมพันธ์สื่อโทรทัศน์ ควรมีเวลานานมากขึ้น และอธิบายให้เข้าใจ เพราะคนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจว่าต้องทำอะไร ทั้ง ๆ ที่อยากเข้าร่วมกิจกรรม 5) การส่งบัตรยังกระจายไม่ทั่วถึง บางองค์กรบัตรไปกองเหลือ บางองค์กรไม่ได้รับ

5. แนวทางการดำเนินงานต่อเนื่อง

ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 10 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันเป็นเอกฉันท์ว่า ศูนย์คุณธรรมควรดำเนินกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐานเป็นโครงการต่อเนื่อง โดยได้เสนอความคิดเห็นแตกต่างกันหลากหลายดังนี้

5.1 การจัดกิจกรรมติดตามผลการทำความดีตามสัจจะอธิษฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มข้าราชการอยากให้มีการรวบรวมสัจจะอธิษฐานที่มีความหมายดี ๆ ประกาศให้เป็นที่รับรู้ รวบรวมทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กลุ่มนักศึกษาเสนอให้มีการสุ่มสัมภาษณ์ติดตามว่า ได้ทำความดีตามที่ตั้งสัจจะอธิษฐานไว้ต่อเนื่องหรือไม่ โดยอาจให้ท่านนายกรัฐมนตรีตั้งคำถามติดตามผล โดยใช้เทปบันทึกเสียง ภาพทางโทรทัศน์โดยการสุ่ม หรือการตั้งสัจจะอธิษฐานรับรายงานการติดตามผลการทำความดีตามสัจจะอธิษฐาน กลุ่มลูกจ้างและกลุ่มผู้ต้องขังเสนอให้มีการประกาศผลคนทำดีที่มีความหมายตามสื่อ

5.2 การจัดกิจกรรมเสริมแรงกระตุ้นให้ทำความดีตามสัจจะอธิษฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มครูเสนอให้นำโลโก้ ตัวดีตัวดีเยี่ยมมาทำของใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเตือนความจำ โดยอาจทำเป็นสติ๊กเกอร์ พวงกุญแจ wristband ในโอกาสวันสำคัญ ๆ ต่อเนื่องทั้งปี หรือการจัดคอนเสิร์ตรณรงค์ให้คนทำความดีตามสัจจะอธิษฐานเป็นระยะ ๆ ตามเทศกาลสำคัญ

5.3 การขยายผลการจัดกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน กลุ่มนักเรียน เสนอให้มีการนำกิจกรรม สัจจะอธิษฐานขยายลงไปถึงระดับองค์กร จัดในรูปแบบเครือข่าย มีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเครือข่าย เข้าใจกิจกรรม แล้วนำไปขยายผลในโรงเรียน/องค์กรอื่น ๆ ต่อไป กลุ่มพระภิกษุ เสนอให้สถาบัน ศาสนาร่วมมือกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมทำความดีตามสัจจะอธิษฐานเป็นกิจกรรมประจำ พร้อมทั้ง ให้ข้อมูลว่า พระภิกษุสงฆ์พร้อมจะไปช่วยเป็นวิทยากรให้สถานศึกษาทุกแห่ง กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจ เสนอให้มีการดำเนินการระดับองค์กร ให้องค์กรแต่ละองค์กรเป็นองค์กรหลักดำเนินการตามกิจกรรมการตั้งสัจจะอธิษฐาน ให้บุคลากรขององค์กรรับผิดชอบต่อหน้าที่ รวมทั้งมีการติดตามผล กลุ่ม พนักงานบริษัทเสนอให้ทำกิจกรรมส่งเสริมการทำตามสัจจะอธิษฐาน โดยจัดเป็นรายการพิเศษ เดือนละสัจจะทุกเดือนต่อเนื่องกัน กลุ่มผู้ต้องขังเสนอให้มีการจัดตั้งกลุ่มชมรมผู้มีสัจจะเดียวกันได้มีปฏิสัมพันธ์กัน

จากผลการดำเนินการดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะศึกษาถึงการสื่อสารในการรณรงค์กิจกรรมของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" สุลาธารณชน ดังที่ กาญจนา แก้วเทพ (2548) กล่าวใน ทบทวนหวนคิดและเพ่งพินิจไปข้างหน้า การสื่อสารเพื่อการพัฒนาในสังคมไทย ว่า ในเรื่ององค์ประกอบของการสื่อสารนั้น หากยังคงสนใจเรื่อง "ตัวสื่อ" ที่ควรศึกษาค้นคว้าให้มากขึ้นก็คือ กลยุทธ์ด้านเนื้อหาของสาร (message strategies) โดยผู้วิจัยมีการตั้งคำถามกับประเด็นนี้ว่ามีการเริ่มต้นอย่างไรอย่างไร มีการวางแผนสื่อสารอันนำไปสู่กลยุทธ์การสื่อสารอันมีประสิทธิภาพอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดความสำเร็จของการรณรงค์กิจกรรมดังกล่าว เนื่องจากโครงการนี้ถือเป็นครั้งแรก ๆ ของงานด้านศาสนาที่ผู้บริหารระดับสูงสุดของประเทศมอบนโยบายมาพร้อมกับเป้าหมายละแผนปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรม โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นแนวทางในการวางแผนการสื่อสารเพื่อการรณรงค์กิจกรรมของโครงการต่าง ๆ ในสังคมไทย รวมถึงสามารถใช้เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างกิจกรรมการรณรงค์ด้านการสื่อสารเพื่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

ปัญหานำการวิจัย

1. ที่มาของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" เกิดขึ้นมาได้อย่างไร และมาจากการรวมตัวของหน่วยงานใดบ้าง มีองค์ประกอบใดที่ทำให้เกิดเป็นโครงการดังกล่าว และมีการวางแผนการดำเนินงานของโครงการเป็นลำดับขั้นอย่างไรจนมาเป็นโครงการ "สัจจะอธิษฐาน"
2. โครงการ "สัจจะอธิษฐาน" มีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์กิจกรรมของโครงการสู่สาธารณชนอย่างไรจนทำให้ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปและถือเป็นความสำเร็จนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นของโครงการ
3. การมีส่วนร่วมของผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" เกี่ยวกับเรื่องของการตั้งสัจจะอธิษฐาน เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงที่มาของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ว่าเกิดจากการรวมตัวของหน่วยงานใดบ้าง มีองค์ประกอบใดที่ทำให้เกิดเป็นโครงการดังกล่าว และมีการวางแผนการดำเนินงานของโครงการเป็นลำดับขั้นอย่างไรจนมาเป็นโครงการ "สัจจะอธิษฐาน"
2. เพื่อศึกษาถึงการวางแผนการประชาสัมพันธ์ในการรณรงค์กิจกรรมของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ให้เป็นที่รู้จักของสาธารณชน
3. เพื่อวิเคราะห์ถึงความสำเร็จของการสื่อสารรณรงค์ของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" โดยศึกษาจากการมีส่วนร่วมของผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" เกี่ยวกับเรื่องของการตั้งสัจจะอธิษฐาน

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดเอาไว้เพื่อเป็นกรอบในการวิจัย โดยจะทำการศึกษาที่มาของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโครงการ การกำหนดแผนการดำเนินงาน กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการรณรงค์กิจกรรมของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" รวมทั้งการนำเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการสู่สาธารณชน โดยจะกำหนดช่วงเวลาที่ศึกษาตั้งแต่การเริ่มก่อตั้งของโครงการจนถึงช่วงระยะเวลา 2 เดือนหลังจากการรณรงค์ในช่วงวันวิสาขบูชาปี 2548 (มีนาคม – กรกฎาคม 2548)

นิยามศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

โครงการ "สัจจะอธิษฐาน" หมายถึง การสื่อสารรณรงค์ส่งเสริมและกระตุ้น ตลอดจนเชิญชวนให้ประชาชนคนไทยทั่วประเทศได้ร่วมกันปฏิบัติบูชา โดยใช้จิตสำนึกด้านดีเอาชนะจิตสำนึกด้านไม่ดี คือตั้งใจมั่นในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นกุศลให้สำเร็จ อย่างน้อย 1 คน 1 สัจจะ เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา ปี 2548

การรวมตัว หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์กันโดยอาศัยกระบวนการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนประสบการณ์ระหว่างกัน เพื่อดำเนินงานและการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" "

การวางแผน หมายถึง การกำหนดแผนงานล่วงหน้าของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ว่าจะมี การทำอะไร, เมื่อไร, อย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์การดำเนินงาน และกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ ภายใต้ขอบเขตและระยะเวลาที่ชัดเจน

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ของศูนย์คุณธรรม ในรูปแบบของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ไปยังประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการยอมรับ สนับสนุน และให้ความร่วมมือกับโครงการ โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง

การรณรงค์ คือ กิจกรรมการสื่อสารต่าง ๆ ของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ที่ได้มีการวางแผน เพื่อส่งเสริม กระตุ้น และเชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการปฏิบัติตาม จนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ภายในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน คือ ช่วงเทศกาลวันวิสาขบูชา ปี 2548

กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่ศูนย์คุณธรรม และพันธมิตรร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการรณรงค์ของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน"

กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มเป้าหมายของโครงการ "สัจจะอธิษฐาน" ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายหลักคือ เด็ก เยาวชน และคนที่ห่างวัด รวมถึงกลุ่มเป้าหมายรองคือ ประชาชนทั่วทั้งประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการสื่อสารเพื่อการรณรงค์กิจกรรมของโครงการต่าง ๆ ในสังคมไทย
2. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิจัยเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ รวมถึงการทำวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงานด้านพระพุทธศาสนา
3. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารเพื่อการรณรงค์งานด้านพระพุทธศาสนาในลักษณะร่วมสมัยต่อไปในอนาคต
4. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างกิจกรรมการรณรงค์ด้านการสื่อสารเพื่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ในอนาคต